

Seat No.	
-------------	--

Fifth Year of the Five Year Law Course (Semester - IX)**Third Year of the Three Year Law Course (Semester - V)****Examination, January - 2023****LABOUR LAW - I****Industrial Laws****Sub. Code: 74825/74861/67365/67335/51100/51125****Day and Date : Monday, 23- 01 - 2023****Total Marks : 70****Time : 10.30 a.m. to 1.30 p.m.**

- Instructions :**
- 1) Attempt any four questions from Q.No 1 to 7.
  - 2) Q.No. 8 is compulsory.
  - 3) Figures to the right indicate full marks.
  - 4) In case of ambiguity in the Marathi question or ambiguity in the words/terms used in the Marathi question, the corresponding English question shall be considered.

Q1) What is 'Industrial Jurisprudence'? Explain the basic principles of labour legislation in India. **[15]**

Q2) Write in detail the procedure for registration of trade union under Trade Union Act, 1926. **[15]**

Q3) Define Unfair Labour Practices. State the powers of court, Labour Courts and Industrial Court including penalties under the MRTU and PULP Act, 1971. **[15]**

Q4) What is standing order and procedure for certification standing order? **[15]**

Q5) Explain various settlement machineries under the Industrial Dispute Act, 1947. **[15]**

Q6) What is Retrenchment? Explain the conditions and procedure for Retrenchment. **[15]**

P.T.O.

Q7) What are the permissible deductions from the wages of employees governed under The Payment of Wages Act 1936. [15]

Q8) Explain the following or Answer in one two sentences (any five): [5×2=10]

- a) Define Award.
- b) Explain Components of minimum wages.
- c) Define Public Utility Services.
- d) Define Industrial Dispute.
- e) Who is Certified Officer?
- f) Which sections related to Illegal strike and lock out?
- g) Define Trade Union.
- h) Explain Collective Bargaining.
- i) Define the term apprenticeship.
- j) Define layoff.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) प्रश्न क्रमांक 1 ते 7 मधील कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
  - 2) प्रश्न क्रमांक 8 अनिवार्य आहे.
  - 3) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.
  - 4) प्रश्नपत्रिकेमध्ये मराठी भाषेतील प्रश्नामध्ये काही संदिग्धता असल्यास अथवा योग्य शब्द उपलब्ध नसल्यास इंग्रजी प्रश्न गृहीत धरण्यात येईल.

प्र.1) 'औद्योगिक न्यायशास्त्र' म्हणजे काय? कामगार कायद्याची मूलभूत तत्त्वे स्पष्ट करा. [15]

प्र.2) ट्रेड युनियन कायदा, 1926 अंतर्गत ट्रेड युनियनची नोंदणी करण्याची प्रक्रिया तपशीलवार लिहा. [15]

प्र.3) अयोग्य श्रम पद्धती परिभाषित करा. एमआरटीयू आणि पीयूएलपी कायदा, 1971 अंतर्गत दंडासह न्यायालय, कामगार न्यायालये आणि औद्योगिक न्यायालयाचे अधिकार सांगा. [15]

प्र.4) स्थायी ऑर्डरची व्याख्या करा. स्थायी ऑर्डरच्या प्रमाणीकरणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [15]

प्र.5) औद्योगिक विवाद कायदा, 1947 अंतर्गत विविध सेटलमेंट मशीनरी स्पष्ट करा. [15]

प्र.6) रिट्रेचमेंट म्हणजे काय? रिट्रेचमेंट ची अटी आणि प्रक्रिया स्पष्ट करा. [15]

प्र.7) पेमेंट ऑफ वेजिङ्स अॅक्ट 1936 अंतर्गत शासित कर्मचार्यांच्या वेतनातून अनुज्ञेय कपाती काय आहेत? [15]

प्र.8) खालील प्रश्न स्पष्ट करा किंवा एक-दोन वाक्यात उत्तरे द्या. [5×2=10]

- अ) अवार्ड परिभाषित करा.
- ब) किमान वेतनाचे घटक स्पष्ट करा.
- क) सार्वजनिक उपयोगिता सेवा परिभाषित करा.
- ड) औद्योगिक विवाद परिभाषित करा.
- इ) सर्टिफाइड ऑफिसर.
- फ) बेकायदेशीर संप आणि लॉक आउटशी संबंधित कोणते विभाग आहेत?
- य) ट्रेड युनियनची व्याख्या करा.
- र) कलेक्टिव बार्गेनिंग चे स्पष्टीकरण द्या.
- ल) अप्रेंटिसशिप या शब्दाची व्याख्या करा.
- व) टालेबंदीची व्याख्या करा.

